

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců JUDr. Petra Průchy a JUDr. Jana Vyklického v právní věci žalobce: **Bc. C. Š.,** zastoupeného JUDr. Janou Staňkovou, advokátkou se sídlem Štěpánkova 83, Chrudim, proti žalovanému: **ministr vnitra,** se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, o přezkoumání rozhodnutí žalovaného ze dne 3. 5. 2011, č. j. 77/2011, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 20. 9. 2012, č. j. 5 Ad 9/2011 - 38,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žádnému z účastníků **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I. Dosavadní průběh řízení

Žalobce (dále též *„stěžovatel“*) byl k vlastní žádosti ze dne 7. 5. 2003 uvolněn ze služebního poměru příslušníka Policie České republiky ke dni 31. 7. 2003. Proti oznámení služebního funkcionáře o uvolnění ze služebního poměru podal stěžovatel odvolání a poté žalobu ke Krajskému soudu v Hradci Králové, který ji usnesením ze dne 1. 7. 2008, č. j. 52 Ca 12/2008 – 99 odmítl pro opožděnost. Nejvyšší správní soud ke kasační stížnosti stěžovatele rozsudkem ze dne 25. 9. 2009 č. j. 4 Ads 133/2008 - 122 usnesení krajského soudu zrušil a současně žalobu odmítl, když dospěl k závěru, že v době řízení o kasační stížnosti nebylo příslušným služebním funkcionářem rozhodnuto o odvolání a jmenované oznámení (rozhodnutí v materiálním smyslu) dosud nenabylo právní moci. Městský soud v Praze následně rozsudkem ze dne 5. 4. 2011, č. j. 11A 211/2010 - 132 v řízení o žalobě na ochranu proti nečinnosti správního orgánu uložil žalovanému vydat rozhodnutí o odvolání

stěžovatele proti rozhodnutí ředitele Střední policejní školy Ministerstva vnitra v Pardubicích ze dne 4. 7. 2003, č. j. 50/2003, vycházel přitom ze závěrů rozsudku Nejvyššího správního soudu č. j. 4 Ads 133/2008 - 122 ze dne 25. 9. 2009.

Žalovaný následně vydal dne 3. 5. 2011 rozhodnutí, v němž odvolání zamítl a potvrdil rozhodnutí (oznámení) ředitele Střední policejní školy Ministerstva vnitra v Pardubicích ve věcech služebního poměru č. 50/2003 ze dne 4. 7. 2003. V žalobě podané proti rozhodnutí o odvolání stěžovatel namítal, že ministr vnitra rozhodl v rozporu s právním názorem Nejvyššího správního soudu č. j. 4 Ads 133/2008 - 122 ze dne 25. 9. 2009, a to zejména při posouzení otázky, zda žádost stěžovatele o uvolnění ze služebního poměru je neplatná; žalovaný měl rozhodnutí ředitele školy zrušit. Podle stěžovatele žalovaný nepravdivě v rozhodnutí konstatoval, že stěžovatel byl zproštěn výkonu služby.

Městský soud v Praze (dále též „městský soud“) rozsudkem č. j. 5 Ad 9/2011 – 38 ze dne 20. 9. 2012 žalobu zamítl. Jako zásadní spornou otázku vymezil závaznost právního názoru Nejvyššího správního soudu vysloveného v rozsudku č. j. 4 Ads 133/2008 - 122 ze dne 25. 9. 2009 pro další rozhodování žalovaného správního orgánu. Městský soud uvedl, že v předchozím řízení nenastala procesní situace předvídaná ustanoveními § 78 odst. 7 (městský soud zřejmě mínil odst. 5 pozn. Nejvyššího správního soudu) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“) a § 110 odst. 4 s. ř. s., neboť Nejvyšší správní soud rozhodoval o kasační stížnosti stěžovatele proti usnesení, jímž krajský soud odmítl pro opožděnost žalobu proti oznámení o uvolnění ze služebního poměru ze dne 4. 7. 2003. Nejvyšší správní soud byl toho názoru, že o žalobě nebylo možno rozhodnout věcně pro nepřípustnost žaloby, neboť stěžovatel podal proti oznámení (rozhodnutí v materiálním smyslu) odvolání, o němž dosud nebylo rozhodnuto.

Podle městského soudu právní názor vyslovený v rozsudku, jímž Nejvyšší správní soud zruší usnesení krajského soudu a sám žalobu odmítne, nezavazuje ani krajský soud, jemuž se věc nevrací k dalšímu řízení, a ani správní orgán, jehož rozhodnutí bylo popudem k zahájení řízení před soudem a nebyl ani účastníkem řízení před Nejvyšším správním soudem. Městský soud připustil, že s ohledem na *„princip dobré správy“* bylo vhodné, aby se správní orgán názoru podrobil, nebylo však možno takový postup vymáhat. Nebyl přitom toho názoru, že by senát 11 A téhož soudu byl při rozhodování žalobě na ochranu proti nečinnosti vázán právním názorem Nejvyššího správního soudu, jak předvídají ustanovení § 78 odst. 5 a § 110 odst. 4 s. ř. s. Soud totiž v řízení tohoto typu je oprávněn pouze uložit žalovanému procesní povinnost rozhodnout o návrhu účastníka, nikoliv však, jak má žalovaný rozhodnout. Žalovaný proto nebyl povinen užít při rozhodování právní argumentaci Nejvyššího správního soudu ve věci sp. zn. 4 Ads 133/2008, a to ani na základě rozsudku Městského soudu v Praze ve věci žaloby proti nečinnosti. Hlavní žalobní námitku stěžovatele tak soud posoudil jako nepřípadnou.

V další části odůvodnění se městský soud zabýval zbývajícími žalobními tvrzeními stěžovatele; neztotožnil se s právním názorem Nejvyššího správního soudu, který označil stěžovatelovu žádost o uvolnění ze služebního poměru za neplatnou; stěžovatelovu žádost nelze hodnotit jako podmíněný právní úkon, jak jej vyložil Nejvyšší správní soud. Městský soud přihlédl jak k úmyslu stěžovatele, tak k okolnostem věci; citoval podání stěžovatele služebnímu funkcionáři (řediteli školy) ze dne 20. 6. 2003 a žádost o zpětvzetí žádosti o

uvolnění ze služebního poměru ze dne 2. 7. 2003. Dovodil přitom, že stěžovatel právní účinky žádosti nevázal na vydání rozhodnutí o zproštění výkonu služby, ale na to, zda budou splněny zákonné podmínky pro zproštění (§ 27 zákona č. 186/1992 Sb., o služebním poměru příslušníků Policie České republiky).

Městský soud uzavřel, že stěžovatel se hodlal právním účinkům vlastní žádosti podrobit jen tehdy, pokud by sám uznal, že u něj nastaly podmínky pro zproštění výkonu služby, tak se ale nestalo; za podmínku, jež je nejistou skutečností, nelze považovat vlastní úvahy osoby o tom, zda byly či nebyly naplněny předpoklady uplatnění pravomoci služebního funkcionáře.

Ke skutkovým okolnostem stěžovatelovy žádosti městský soud uvedl, že ředitel školy jednal v úmyslu vyjít stěžovateli vstříc, aby ten mohl ukončit služební poměr vlastním úkonem a zachovat si výhody z toho plynoucí i pro případ shledání viny v trestním řízení. Do doby skončení služebního poměru stěžovatele služby nezprostil, neboť respektoval kolegiální dohodu se stěžovatelem. Soud považoval za nespravedlivé, pokud by vstřícnost služebního funkcionáře měla přivodit nezákonnost jeho rozhodnutí a obnovení služebního poměru stěžovatele.

Podle soudu není pravda, že rozhodnutí o zproštění výkonu služby bylo stěžovateli předáno a považuje se ve smyslu § 266a odst. 4 zákoníku práce za doručené, i když je odmítl převzít. Soud vyšel ze závěrů inspekce ministra vnitra ze září 2003 postavených na vyjádření zúčastněných osob krátce po sporných událostech (stěžovatel si rozmyslel věc předtím, než mu rozhodnutí předali), kdežto žalovaný v roce 2011 přišel s tvrzením, že rozhodnutí bylo stěžovateli doručováno, ovšem nepřevzato, aniž je zřejmé, odkud žalovaný tuto informaci čerpal. Městský soud tak nesouhlasil se žalovaným, že stěžovatel byl ve skutečnosti zproštěn služby; tato vada rozhodnutí však neměla vliv na výrok soudu.

II. Kasační stížnost

Proti rozsudku Městského soudu v Praze stěžovatel podal kasační stížnost z důvodu podle §103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

Stěžovatel se odvolal na odůvodnění rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 9. 2009, č. j. 4 Ads 133/2008 - 122, citoval stranu 127 rozsudku, v němž kasační soud nad rámec odůvodnění podotkl, že žalovaný by měl o stěžovatelově odvolání urychleně rozhodnout, přičemž by měl vycházet z toho, že odvoláním napadené *„oznámení o uvolnění ze služebního poměru“* je v materiálním smyslu rozhodnutí o propuštění ze služebního poměru, a že žádost o uvolnění ze služebního poměru je neplatná. Oproti tomu žalovaný i městský soud tento právní názor odmítli a nadále považují za platnou žádost stěžovatele sepsanou nesvobodně, v tísni a v psychickém nátlaku s uvedením podmínky, která žádost činí neplatnou.

Podle stěžovatele městský soud nesprávně uvádí, že služební funkcionář doručil stěžovateli rozhodnutí o zproštění výkonu služby. Stěžovatel zdůraznil, že žádné takové rozhodnutí neobdržel ani na pracovišti, ani mu nebylo doručeno poštou doporučeně.

Stěžovatel je názoru, že rozhodnutí o zproštění výkonu služby vydává služební funkcionář z vlastní vůle, na základě svého vlastního rozhodnutí bez jakékoliv vůle podřízeného policisty. Jak uvedl v kasační stížnosti, od podání žádosti o uvolnění ze služebního poměru s uvedenou podmínkou neobdržel od nadřízeného služebního funkcionáře žádné rozhodnutí o zproštění výkonu služby. Jednalo se tak o situaci, kdy stěžovatel byl závislý na nejisté skutečnosti, o níž nebylo známo, zda nastane. Této skutečnosti odpovídala formulace žádosti s podmínkou. V tomto směru Městský soud v Praze dle stěžovatele věc nesprávně právně posoudil, jak v rozporu s obsahem spisu, tak v rozporu s názorem Nejvyššího správního soudu.

Stěžovatel uvedl, že nesouhlasí s městským soudem v tom, z jakého důvodu byla stěžovateli odebrána služební zbraň, podle stěžovatele se tak stalo z důvodu jeho špatného psychického stavu, nikoliv v souvislosti se zproštěním výkonu služby.

Podle stěžovatele došlo k manipulování se spisem služebními funkcionáři, pokud ti tvrdili, že se seznámil s písemným obsahem rozhodnutí o zproštění výkonu služby, které odmítl podepsat. S tímto se městský soud nevypořádal. Stěžovatel zopakoval, že se s žádným rozhodnutím o zproštění výkonu služby neseznámil, neobdržel jej a nemohl jej tudíž odmítnout podepsat.

Stěžovatel nesouhlasil se soudem ani v tom, že ředitel školy respektoval kolegiální dohodu se stěžovatelem. Ve skutečnosti služební funkcionář na písemné podání stěžovatele nereagoval, na vyřešení věci neměl zájem, odmítal se stěžovatelem o jeho služebním poměru jednat; Nejvyšší správní soud v rozsudku na straně 123 druhý odstavec (stěžovatel patrně mínil rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 4 Ads 133/2008 - 122 ze dne 25. 9. 2009) konstatuje, že o vyřízení podání stěžovatele ze dne 11. 7. 2003 nejsou ve správním spisu obsaženy žádné doklady.

Stěžovatel nesouhlasil s hodnocením ředitele školy jako vstřícného služebního funkcionáře, neboť nemá oporu v dosavadním provedeném řízení. Příkladmo stěžovatel uvádí, že služební funkcionář nechal stěžovatele učit a plnit služební úkoly po dobu jednoho roku bez jakéhokoliv omezení a posléze krátce před soudním jednáním a vyřízením trestní věci, které pro stěžovatele dopadlo dobře, s ním zahájil služební řízení, neodpovídal na písemná podání, byť se jedná o jeho zákonnou povinnost, nevydal žádné rozhodnutí o zproštění výkonu služby stěžovatele a později tvrdil, že jej vydal. Být služební funkcionář vstřícný, vzal by žádost o uvolnění služebního poměru zpět, jak jej stěžovatel žádal.

Stěžovatel vnímá situaci tak, že nebyl uvolněn ze služebního poměru, ale propuštěn. Služební funkcionáři a ministr vnitra se snaží přesvědčit soud, že stěžovatel odmítl podepsat rozhodnutí služebního funkcionáře o zproštění výkonu služby, které stěžovatel nikdy neviděl, nebylo mu doručeno, a to vše proto, aby byla žádost stěžovatele o uvolnění ze služebního poměru uznána za platnou v rozporu s právním názorem Nejvyššího správního soudu.

Stěžovatel připomněl, že na straně 7 rozsudku městský soud konstatuje zjištění ze zprávy inspekce ministra vnitra ze dne 16. 9. 2003, že poté, co byl zástupcem ředitele při předložení žádosti upozorněn na nadbytečnost podmínky, přesto na ní trval.

Stěžovatel uvedl, že podrobnosti v žádosti s nikým nekonzultoval, o podmínce s nikým nemluvil, nevěrohodné je, že se tato skutečnost objevuje až 4 měsíce po podání žádosti ve zprávě inspekce ministra vnitra. Stěžovatel se domnívá, že se jedná o manipulaci se skutečnostmi ve správním spisu mající vliv na správné právní posouzení žalované věci. Stěžovateli nebylo umožněno seznámit se se správním spisem, na vrátnici školy bylo vydáno ředitelem školy písemné opatření se zákazem vstupu. Tyto skutečnosti se neobjevily ve zprávě inspekce ministra vnitra, přestože byly předmětem stížnosti stěžovatele.

Podle stěžovatele se následně avizované zproštění výkonu služby ukázalo bezpředmětné, neboť na základě usnesení Krajského soudu v Hradci Králové č. j. 13 To 421/2003-144 ze dne 11. 11. 2003 byla zamítnuta stížnost státního zástupce a bylo rozhodnuto, že se stěžovatel nedopustil trestného činu, nebyl obviněn ani z přestupku.

Stěžovatel závěrem poukázal na některé další názory Nejvyššího správního soudu, které odmítl jak městský soud v rozsudku ze dne 20. 9. 2012, č. j. 5 Ad 9/2011 - 38, tak žalovaný v rozhodnutí č. 77/20011 ze dne 3. 5. 2011.

Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti stručně shrnul, že Městský soud v Praze se velmi podrobně zabýval otázkou povinnosti respektovat právní názor Nejvyššího správního soudu vyslovený v rozsudku ze dne 25. 9. 2009, č. j. 4 Ads 133/2008 - 122 přičemž dospěl k závěru, že jej nebyl povinen respektovat ani soud, ani služební funkcionář při rozhodování o odvolání stěžovatele, přestože jej k tomu zavázal Městský soud v Praze v rozsudku ze dne 5. 4. 2011, č. j. 11 A 211/2010 - 132 vydaném ve věci žaloby na ochranu proti nečinnosti. S tímto názorem senátu 5 A městského soudu se žalovaný ztotožnil a považuje jej za správný.

Podle žalovaného městský soud správně vyhodnotil okolnosti související s vydáním rozhodnutí o zproštění výkonu služby a jeho následné anulaci, a to na základě důkazů založených ve spise, zejména pak na základě Zprávy o výsledku prošetření stížnosti stěžovatele na ředitele Střední policejní školy Pardubice ze dne 24. 7. 2003, sp. zn. IN-804/18-ST-2003 ze dne 16. 9. 2003 založené ve spise sp. zn. KM-175/PK-2009, a spise inspekce ministra vnitra sp. zn. IN-75/16-P-03; ve spise jsou založeny i úřední záznamy zainteresovaných osob včetně stěžovatele.

Argumenty Městského soudu v Praze považoval žalovaný za správné, proto navrhl Nejvyššímu správnímu soudu, aby kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

Nejvyšší správní soud vázán rozsahem a důvody kasační stížnosti, resp. důvody, ke kterým je povinen přihlížet ex officio (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.) posoudil věc následovně,

uživ přitom právních předpisů účinných v době vydání odvoláním napadnutého správního aktu I. stupně (4. 7. 2003), o němž rozhodl žalovaný 3. 5. 2011.

Stěžovatel uplatnil stížností kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., namítal tedy nezákonnost rozsudku spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení. Stěžovatel náhled na samou podstatu důvodnosti kasační stížností založil na právním názoru Nejvyššího správního soudu vysloveného v rozsudku č. j. 4 Ads 133/2008 - 122 ze dne 25. 9. 2009, k otázce platnosti žádosti o uvolnění ze služebního poměru. Závěry městského soudu pak stěžovatel zpochybnil dalšími dílčími námitkami.

Městský soud v rozsudku vyslovil názor, že žalovaný ve věci nebyl vázán právním názorem soudu podle §78 odst. 5 s. ř. s.: *„Právním názorem, který vyslovil soud ve zrušujícím rozsudku nebo rozsudku vyslovujícím nicotnost, je v dalším řízení správní orgán vázán,“* a vázán nebyl ani soud podle §110 odst. 4 s. ř. s.: *„Zruší-li Nejvyšší správní soud rozhodnutí krajského soudu a vrátí-li mu věc k dalšímu řízení, je krajský soud vázán právním názorem vysloveným Nejvyšším správním soudem ve zrušovacím rozhodnutí.“* S tímto názorem městského soudu se Nejvyšší správní soud ztotožnil.

Nejvyšší správní soud rozsudkem č. j. 4 Ads 133/2008 - 122 ze dne 25. 9. 2009 řízení zahájené žalobou stěžovatele skončil tím, že sám žalobu odmítl pro nepřípustnost bez meritorního projednání z důvodu absence rozhodnutí vydaného v odvolacím řízení. Jelikož Nejvyšší správní soud současně vyslovil, že *„podle rozhodnutí Nejvyššího správního soudu má stěžovatel stále právo na vyřízení svého řádného opravného prostředku – odvolání, které včas a řádně podal proti rozhodnutí služebního funkcionáře, jímž byl ukončen jeho služební poměr, a následně též na potenciální soudní přezkum rozhodnutí služebního funkcionáře o podaném odvolání“*, byl právní názor Nejvyššího správního soudu týkající se platnosti stěžovatelovy žádosti za této procesní situace ještě předčasný a úvaha kasačního soudu nad rámec rozhodovacích důvodů byla nadbytečná; ostatně ani z rozsudku nevyplývá, že by pro výrok soudu měla tehdy mít nějaký význam.

Rozsudek Nejvyššího správního soudu přes výše uvedené znamenal průlom do řízení ve věcech služebního poměru, neboť tehdejší praxe nepovažovala oznámení o skončení služebního poměru za rozhodnutí ve věcech služebního poměru. Podle § 137 odst. 1 zákona č. 186/1992 Sb., o služebním poměru příslušníků Policie České republiky, byl soudní přezkum přípustný pouze proti rozhodnutí o propuštění ze služebního poměru podle § 106 odst. 1 písm. c) nebo d) zákona; odlišnost režimu uvolnění (§ 105) a propuštění (§§ 106-108 cit. zákona) ze služebního poměru znamenala nepřípustnost soudního přezkumu tohoto oznámení.

Pojetí oznámení ředitele školy o skončení služebního poměru uvolněním jako rozhodnutí v materiálním smyslu v době rozhodování o nynější kasační stížnosti navíc neobstojí vedle později zaujatého právního názoru rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu vysloveného v usnesení ze dne 18. 9. 2012, č. j. 2 As 86/2010 - 76, dostupném na www.nssoud.cz. Zákon č. 186/1992 Sb., o služebním poměru příslušníků Policie České republiky, spojoval v § 105 odst. 2 skončení služebního poměru s jedinou právní skutečností, jíž bylo uplynutí doby dvou měsíců po dni doručení žádosti o

uvolnění. O uvolnění policisty proto služební funkcionář v řízení nerozhodoval a nemohlo být proti němu přípustné ani odvolání. Pokud však byl policista toho názoru, že služební funkcionář nezákonně zasáhl do jeho sféry práv a povinností a neměl k dispozici opravné prostředky ve správním řízení, musela být poskytnuta ochrana jeho právům v rámci správního soudnictví. Vycházeje z toho, že oznámení nebylo rozhodnutím podle § 65 s. ř. s. a nebylo lze se tedy ani domáhat ochrany proti nečinnosti, přicházelo do úvahy jedině řízení na ochranu před nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením správního orgánu podle § 82 s. ř. s.

Nejvyšší správní soud však v projednávané věci zohlednil, že to byl právě právní názor Nejvyššího správního soudu, který si osvojil městský soud při rozhodování o žalobě na ochranu proti nečinnosti správního orgánu. Městský soud následně žalovanému uložil vydat rozhodnutí o odvolání, které stěžovatel napadl správní žalobou a později kasační stížností napadl i rozsudek Městského soudu v Praze. Nejvyšší správní soud pro daný případ respektoval dříve učiněné rozhodnutí, jímž bylo oznámení pojato jako rozhodnutí v materiálním smyslu a vycházel z něho při projednávání této kasační stížnosti. Podpůrně jej k tomu vedla i účinná právní úprava služebního poměru zákonem č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, která v § 42 odst. 1 písm. m) dřívější rozlišení forem skončení služebního poměru sjednotila; povinnost propuštění ze služebního poměru nastává nyní i tehdy, požádá-li o něj sám příslušník bezpečnostního sboru. Žaloba u soudu proti rozhodnutí, které bylo vydáno v řízení podle zákona č. 361/2003 Sb., je dle § 196 cit. zákona přípustná.

Pokud jde o závaznost právního názoru rozsudku č. j. 4 Ads 133/2008 - 122 ze dne 25. 9. 2009, Nejvyšší správní soud tím, že skončil věc a současně zrušil usnesení krajského soudu (o odmítnutí žaloby pro opožděnost), ani nemohl zavázat krajský soud právním názorem, neboť soud nerozhodoval o žalobě meritorně. Tím méně proto mohl zavázat právním názorem současně žalovaný správní orgán - ministra vnitra, jenž v tomto řízení ani nebyl účastníkem řízení, žalovaným byl tehdy ředitel policejní školy Ministerstva vnitra v Pardubicích.

V řízení vedeném pod sp. zn. 11 A 211/2010 městský soud rozhodoval o žalobě na ochranu proti nečinnosti správního orgánu doručené soudu 16. 2. 2010; soud žalovanému pouze uložil vydat rozhodnutí o odvolání. Řízení o žalobě na ochranu proti nečinnosti správního orgánu je zcela odlišným typem řízení ve věcech spadajících do pravomoci soudů ve správním soudnictví podle soudního řádu správního, než je řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu (srov. §§ 65-78 s. ř. s. a §§ 79-81 s. ř. s.). Proto zde ani nemůže být uvažováno o vázanosti žalovaného názorem Nejvyššího správního soudu podle § 78 odst. 5 s. ř. s. Městský soud, jakkoli interpretoval v odůvodnění právní názor Nejvyššího správního soudu, přihlásil se k němu v rozsahu nezbytně nutném k přijetí závěru, že v posuzované věci se jedná o nečinnost žalovaného správního orgánu, když vycházel z rozsudku Nejvyššího správního soudu pouze v tom, že oznámení ředitele je svou povahou rozhodnutím v materiálním smyslu a o odvolání proti němu doposud nebylo rozhodnuto.

Při rozhodování o odvolání proto žalovaný služební orgán nebyl vázán právním názorem obsaženým v rozsudku Nejvyššího správního soudu a nemohl být vázán ani jiným názorem rozsudku městského soudu než tím o uložení povinnosti vydat rozhodnutí

o odvolání ve lhůtě třiceti dnů od právní moci rozsudku. Názor Nejvyššího správního soudu o neplatnosti stěžovatelovy žádosti o uvolnění ze služebního poměru lze za této procesní situace vyložit jen jako návodný, přičemž bylo na žalovaném, jakými rozhodovacími důvody bude veden a jak své rozhodnutí odůvodní.

Za této procesní situace se žalovaný s názorem Nejvyššího správního soudu neztotožnil a v odůvodnění otázku platnosti žádosti posoudil odlišně, když vyšel z toho, že žádost o uvolnění stěžovatele ze služebního poměru nemohla pro svou jednostrannou formu být podmíněna vedlejším dvoustranným ujednáním. Žalovaný dále usoudil, že žádosti stěžovatele nesvědčí podmínky neplatnosti podle § 105 odst. 1 zákona č. 186/1992 Sb., o služebním poměru příslušníků Policie České republiky, ani další důvody neplatnosti právního úkonu. Žalovaný rovněž přiléhavě poukázal na ustanovení § 241 odst. 1 zákona č. 65/1965 Sb., zákoníku práce, ve znění účinném v době rozhodování ředitele školy, z něhož vyplynulo, že k podmínce nemožné, na kterou je vázán vznik nebo zánik práva nebo povinnosti se nepřihlíží. Dovodil přitom, že v řízení ve věcech služebního poměru nelze připustit podmíněnou žádost stěžovatele, neboť by došlo k popření dvouměsíční doby k uvolnění a nelze ani podmiňovat vydání rozhodnutí. Poukázal na to, že v tomto případě by byl služební funkcionář v nejistotě, zda služební poměr skutečně skončil.

S tímto se v napadeném rozsudku ztotožnil i Městský soud v Praze.

Stěžovatel úvahu žalovaného a závěry městského soudu svými argumenty vůbec nevyvrací a ani v kasační stížnosti neposkytl bližší výklad k úmyslu a k okolnostem, za nichž žádost o uvolnění podal, resp. jaké účinky nepřehledně formulovanou žádostí vlastně hodlal vyvolat.

K otázce platnosti stěžovatelovy žádosti proto Nejvyšší správní soud uvádí, že komplexní právní úprava § 145 zákona č. 186/1992 Sb., o služebním poměru příslušníků Policie České republiky, taxativním výčtem stanovila podmínky neplatnosti právního úkonu ve věcech služebního poměru. Stěžovatelovo opakované tvrzení o možné tísni či omezení možnosti svobodného projevu vůle učinit právní úkon (podat žádost o uvolnění ze služebního poměru) v důsledku okolností, Nejvyšší správní soud nepovažuje za prokázané, neboť takový závěr odporuje jak procesní aktivitě stěžovatele před služebním orgánem, tak i vylíčeným souvislostem podání žádosti, jak je ze správního spisu zjistil městský soud. I v situaci, jaká nastala v případě stěžovatele, totiž nepochybně stále bylo na jeho svobodné volbě, jaké řešení zvolí, natož jakým způsobem žádost řediteli podá.

Nejvyšší správní soud rovněž pro úplnost poznamenává, že pokud by bylo možno připustit analogii pracovního práva do služebního poměru a srovnat žádosti o uvolnění s výpovědí z pracovního poměru (jak v rozsudku č. j. 4 Ads 133/2008 - 122 ze dne 25. 9. 2009 naznačil Nejvyšší správní soud) přes komplexní právní úpravu neplatnosti právního úkonu podle § 145 zákona č. 186/1992 Sb., bylo by nezbytné zabývat se též otázkou neplatnosti žádosti přičiněním stěžovatele, neboť bylo na jeho osobním a svobodném rozhodnutí, jakým způsobem žádost podá, a bylo by tedy potřeba uvážit, zda neplatnost žádosti nezpůsobil výlučně sám (srov. § 243 odst. 4 zákona č. 65/1965 Sb., zákoníku práce, obdobně nynější úprava § 18 odst. 2 zákona č. 262/2006 Sb., zákoníku práce).

Nejvyšší správní soud se neztotožnil ani s názorem, že žádost o uvolnění ze služebního poměru, která obsahuje suspenzivní podmínku, při jejímž naplnění se má realizovat, je neplatným právním úkonem podle § 145 odst. 1 písm. a) zákona o služebním poměru, neboť se svým obsahem příčí zákonu. Žádost o uvolnění ze služebního poměru je právním úkonem policisty, jehož realizaci zákon výslovně připouští. Jestliže pouze její obsah stěžovatel podmínil nejistou skutečností v rozporu se smyslem a účelem řízení ve věcech služebního poměru, jedná se o podmínku nemožnou, k níž se nepřihlíží. Jelikož současně nepřipadá v úvahu neplatnost žádosti pro nedostatek její formy (srov. § 145 odst. 2 a § 105 odst. 1 zákona), je třeba uzavřít, že žádost byla služebnímu funkcionáři podána platně a služební poměr skončil uplynutím dvouměsíční lhůty v souladu s § 105 odst. 2 zákona o služebním poměru.

Na uvedeném nemůže nic změnit ani žádost stěžovatele ze dne 20. 6. 2003 k řediteli školy o zpětvzetí žádosti o uvolnění ze služebního poměru. Zákon č. 186/1992 Sb., procesní režim zpětvzetí žádosti policistou neupravoval (oproti tomu srov. zastavení řízení pro zpětvzetí návrhu účastníkem podle § 179 zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů). Speciální pravidla pro zpětvzetí žádosti uvolnění však byla stanovena v § 102 výnosu č. 374/1992 Sb., ministerstva vnitra, když účinnost zpětvzetí žádosti byla podmíněna souhlasem služebního funkcionáře vyznačeným na žádosti o uvolnění. Výnos v této otázce bez náhrady zrušila vyhláška č. 161/2000 Sb., kterou se upravují některé podrobnosti služebního poměru příslušníků Policie České republiky, a aplikací ustanovení správního řádu ani jiných, než v § 155 vyjmenovaných ustanovení zákoníku práce, zákon č. 186/1992 Sb., nepřipouštěl; účinky zpětvzetí žádosti policisty tak zůstaly bez přímé právní úpravy. Nejvyšší správní soud však nepřehlédl, že podle § 105 odst. 2 zákona č. 186/1992 Sb., policista a služební funkcionář mohli upravit skončení služebního poměru uvolněním dohodou jinak, takže nic nebránilo postupu dle dosavadní praxe. Zde je tedy nutno zdůraznit, že zpětvzetí podání žádosti o uvolnění ze služebního poměru nemá samo o sobě žádné účinky a vždy je nutný souhlas příslušného služebního funkcionáře. Stěžovateli byl nesouhlas služebního funkcionáře – ředitele školy – se zpětvzetím žádosti znám, jak vyplývá z dalších žádostí stěžovatele ze dne 2. 7. 2003 a ze 4. 7. 2003. Stěžovatel si tedy byl vědom toho, že jeho žádosti o zpětvzetí žádosti o uvolnění ze služebního poměru služebním funkcionářem vyhověno nebylo, že zmíněnou dohodu nesjednají a že účinky žádosti o uvolnění ze služebního poměru nadále trvají. Zpětvzetí žádosti stěžovatelem dne 20. 6. 2003 ani jeho další žádosti proto nemají na ukončení služebního poměru uvolněním na základě žádosti ze dne 7. 5. 2003 žádný vliv.

Nejvyšší správní soud proto názory obsažené v rozhodnutí žalovaného i napadeném rozsudku městského soudu sdílí a považuje je za zákonné.

Další kasační námitky stěžovatele na věc nemají podstatný význam. Městský soud (oproti stěžovatelově přesvědčení) zcela jasně žalovanému vytkl nesprávnost závěru o doručení rozhodnutí o zproštění výkonu služby, neshledal však v tomto pochybení důvod pro zrušení rozhodnutí. K okolnostem odebrání služební zbraně a služebního průkazu a naříkané manipulaci se správním spisem městský soud žádné závěry nepřijal, ostatně stěžovatel se jimi k nezákonnosti žalovaného rozhodnutí v žalobě ani nezabýval a v kasační stížnosti je uplatňuje poprvé. Nejvyšší správní soud k nim proto nepřihlédl podle § 109 odst. 5 s. ř. s. Výtky, jimiž stěžovatel zpochybňuje vstřícnost ředitele školy, jsou rovněž

nanejvýše liché, neboť městský soud v rozsudku takto ohodnotil vstřícnost služebního funkcionáře pouze ve vztahu k situaci, kdy stáhnutím připravovaného rozhodnutí o zproštění výkonu funkce dnem 7. 5. 2003 (stěžovatel podal žádost o uvolnění ze služebního poměru) umožnil stěžovateli ukončení služebního poměru vlastním úkonem s eventuálním zachováním výsluhových náležitostí.

Nejvyšší správní soud shrnuje, že se neztotožnil s kasačními námitkami stěžovatele vycházejícími ze závěrů rozsudku Nejvyššího správního soudu č. j. 4 Ads 133/2008 - 122 ze dne 25. 9. 2009, a důvodnost kasační stížnosti nelze dovodit ani z jiných námitek.

Současně Nejvyšší správní soud neshledal důvod předložit věc rozšířenému senátu podle § 17 s. ř. s. vycházeje z toho, že názor Nejvyššího správního soudu v nyní projednávané kasační stížnosti týkající se platnosti žádosti stěžovatele o uvolnění ze služebního poměru není v pravém slova smyslu odlišným právním názorem oproti právnímu názoru již vyjádřenému v rozsudku Nejvyššího správního soudu v rozsudku č. j. 4 Ads 133/2008 - 122 ze dne 25. 9. 2009. Odlišnost uvedených názorů totiž pramení primárně z rozdílného hodnocení úkonu stěžovatele, nikoliv pouze z názoru na právní otázku. Navíc je třeba zdůraznit, že na rozdíl od projednávané věci nebylo předchozí hodnocení relevantní pro rozhodnutí soudu.

Ze všech uvedených důvodů Nejvyšší správní soud kasační stížnost podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl jako nedůvodnou.

IV. Náklady řízení

O náhradě nákladů řízení rozhodl Nevyšší správní soud v souladu s § 120 s. ř. s. ve spojení s § 60 s. ř. s. Stěžovatel neměl úspěch, proto mu náhrada nákladů nepřísluší. Žalovaný správní orgán byl ve věci úspěšný, nevznikly mu však náklady přesahující rámec běžných nákladů jeho úřední činnosti. Nejvyšší správní soud proto nepřiznal náhradu nákladů řízení žádnému z účastníků.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 17. července 2013

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu